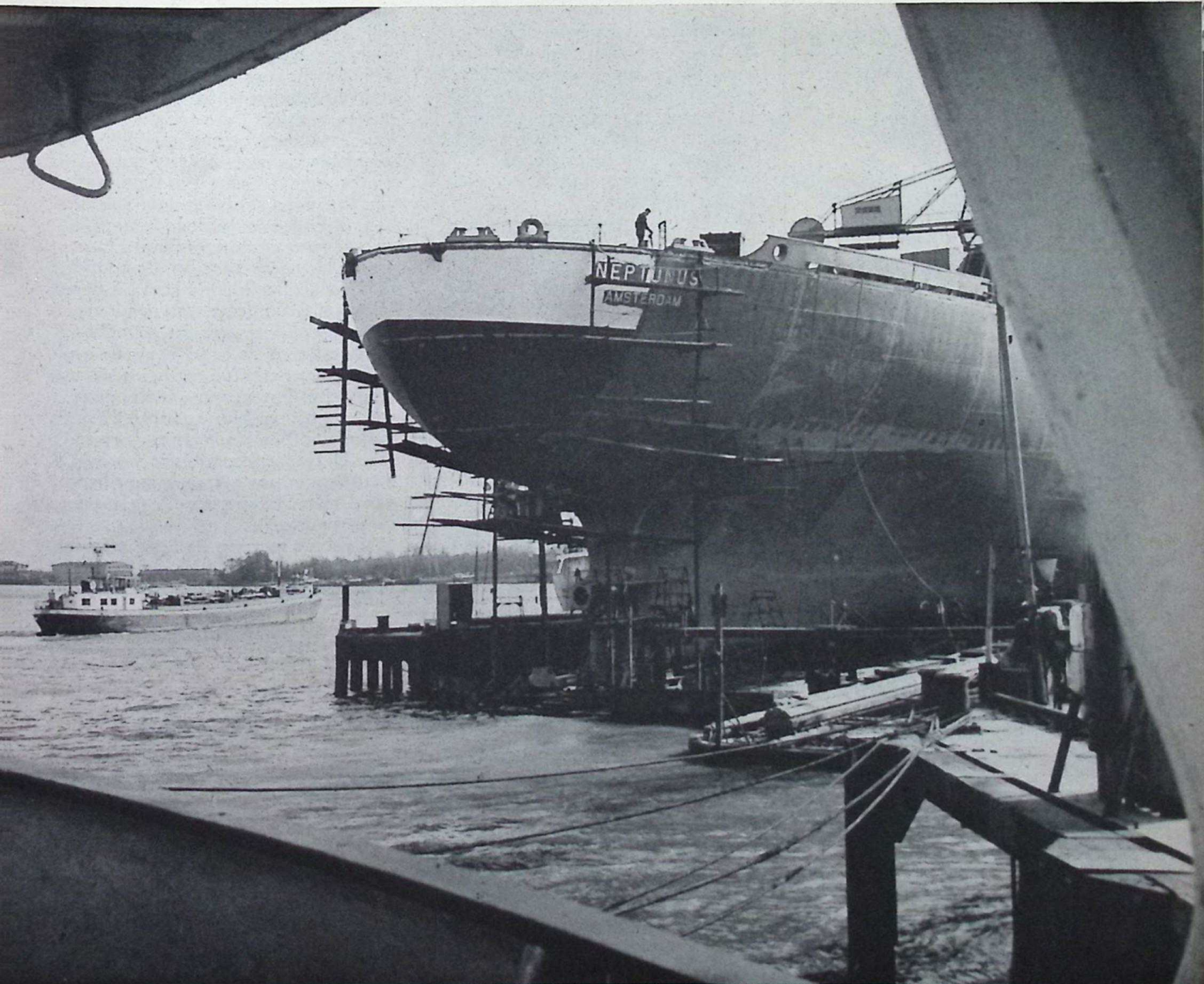
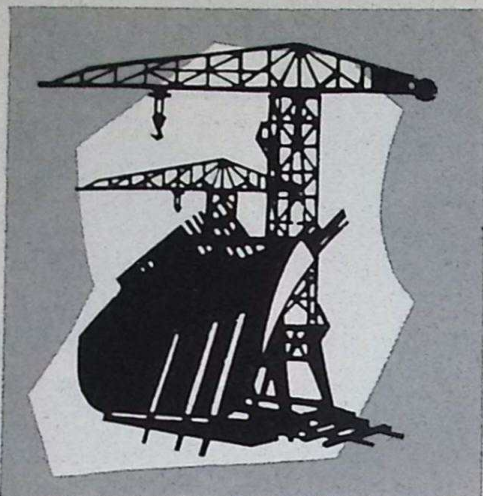

Boele - nieuws

PERSONEELBLAD VAN
BOELE'S SCHEEPSWERVEN EN MACHINEFABRIEK N.V. EN
N.V. SCHEEPSBOUWERF GEBS POT — BOLNES

Boele-nieuws

Gezamenlijke uitgave ten dienste van het personeel van

Boele's Scheepswerven en Machinefabriek N.V. — Bolnes

tel. Rotterdam 010—134862

tel. Ridderkerk 01896— 3422

N.V. Scheepsbouwwerf Gebrs Pot — Bolnes

tel. Rotterdam 010—132405

tel. Ridderkerk 01896— 4000

REDACTIECOMMISSIE (alf.):

L. Ardon
G. de Jong
E. H. Koch

EINDREDACTEUR:

J. G. v. Beek — tel. toestel 290 (Boele)
Datum van kopij-inlevering: 15e van elke maand.

Zonder toestemming van de redactie mogen geen artikelen, geheel of gedeeltelijk, worden overgenomen.

Druk: Benedictus - N.R.C. - Rotterdam

ONZE LEZERSKRING

Het ons zo vertrouwd geworden uiterlijk van ons personeelsblad zal de aandacht van de trouwe Boele-nieuwslezer wat langer gevangen gehouden hebben dan gewoonlijk. De voorplaat toont ditmaal geen beeld van een gebeuren op het ons zo welbekende Boele-terrein, maar U ziet een fragment van de werf van N.V. Gebrs Pot.

Met deze frontfoto maken we een brede armzwaai naar onze collega's van N.V. Gebrs Pot en leiden hen hierbij binnen in de grote kring van Boele-nieuwslezers. Op de voorpagina staat nu ook de naam van N.V. Scheepsbouwwerf Gebrs Pot genoemd.

Dat betekent, dat met ingang van deze 102e uitgave de oplage van ons blad met 400 exemplaren is vergroot en op het respectabele aantal van 2000 exemplaren is gekomen en dat ook het personeel en de gepensioneerden van N.V. Gebrs Pot in het vervolg regelmatig Boele-nieuws zullen ontvangen.

Het is een logisch uitvloeisel van de

nieuwe mogelijkheden, die ontstaan zijn door het samengaan van beide ondernemingen. Waar om bedrijfs-economische redenen krachten gebundeld kunnen worden, zal dat gedaan worden.

Van een samenvoeging van de personeelsbladen was eigenlijk geen sprake, omdat Gebrs Pot de uitgave van haar blad sinds een jaar gestaakt had. Gebrek aan voldoende kopij was de voornaamste oorzaak. De mogelijkheden waren bij dit bedrijf ook aanzienlijk kleiner dan bij Boele. Toch werd het gemis van een communicatiemiddel geducht gevoeld. De meest voor de hand liggende oplossing was derhalve om het personeel van Gebrs Pot in onze lezerskring op te nemen en hun eigen nieuws volledig in Boele-nieuws te verwerken. De redactiecommissie werd daartoe met een vertegenwoordiger van Gebrs Pot uitgebreid. (zie elders in dit nummer).

Hoewel het nut van de integratie der beide bedrijven ook hier dus duidelijk in het oog springt, willen we toch

AANZIENLIJK UITGEBREID

een beroep doen op de medewerking van onze lezers, zowel van Gebrs Pot als van Boele, want dat zal een onmisbare factor blijken.

En nu vragen wij U vooral niet om de redactie aan kopij te helpen. Wel zal ze U erkentelijk zijn voor al Uw tips, want die vormen een fijne hulpbron.

Wat wij U wel vragen is dit: toont belangstelling voor al het nieuws van beide bedrijven en probeer U in te leven in de nieuwe situatie. We kunnen ons heel goed voorstellen, dat iemand van Gebrs Pot nog niet geïnteresseerd is bij een reparatie op dwarshelling III en dat het iemand van Boele nog weinig zegt als een werknemer bij Pot zijn 50-jarig jubileum viert.

Toch zullen we die kant op moeten. We moeten ons vertrouwd maken met de gedachte, dat we niet alleen buurlieden zijn, maar dat we collega's zijn geworden. En collega's behoren ter wille van een prettige werkge-meenschap belangstelling voor elkaar en voor elkaars werk te hebben.

Een bekende figuur bij Pot: Jan Alderliesten met een trekker op zijn „schoer” voor het stellen van de C-dek stulken van de „Neptunus”.

Drie karweien op één plaatje: Chiron, België en bouwno. 1028.

BEDRIJFSNIEUWS

In de afgelopen periode werd weer een groot aantal karweien van zeer uiteenlopende aard tot een goed einde gebracht.

Wat de nieuwbouw betreft waren dit de laatste werkzaamheden aan de „MOYLE”, waarmee in april a.s. proefgevaaren zal worden.

Inmiddels kwamen ook de eerste secties voor bouwnummer 1028, de cutterzuiger welke gebouwd moet worden voor Van Hattum en Blankevoort, uit de lasloods. Op de foto ziet u het plaatsen van een

der secties op de nieuwbouwhelling met op de achtergrond het nieuwe gedeelte voor de verlenging van de „Chiron” en de „Belgien”, welke ter reparatie aan de werf lag.

Hiermede zijn we dan aangeland in de afdeling zeereparatie. De „Belgien” passeerde een special survey waarbij ongeveer 50 pct van BB huid werd vernieuwd. Bovendien werden de tussendecken van ruim 2 en 4 voorzien van vlakke dekluisen. Omvangrijk waren ook de reparaties aan Airconditioning-ladingvries-

installatie en proviandvriesinstallatie zowel wat betreft de apparatuur als het staalwerk.

Het meest spectaculaire deel van de verlenging van de „Chiron” vond plaats van 15 t/m 17 maart toen het schip ingedokt en doorgesneden werd. Vervolgens het voorschip uitgedokt en het nieuwe deel met behulp van een bok geplaatst en gekoppeld werd, waarna het bestaande „neusje” weer op de daarvoor bestaande plaats gebracht werd.

Als u dit zo leest een karweitje waar-

van we zeggen „een fluitje van een cent,” maar in werkelijkheid voor de insiders een paar dagen van uitgekende planning, hoogspanning en snel en accuraat werken.

Grote karweien voor de machinefabriek, de ketelmakerij en de coperslagers waren de „Anastassios”, de „Nordgard” en de „Alcibiades”.

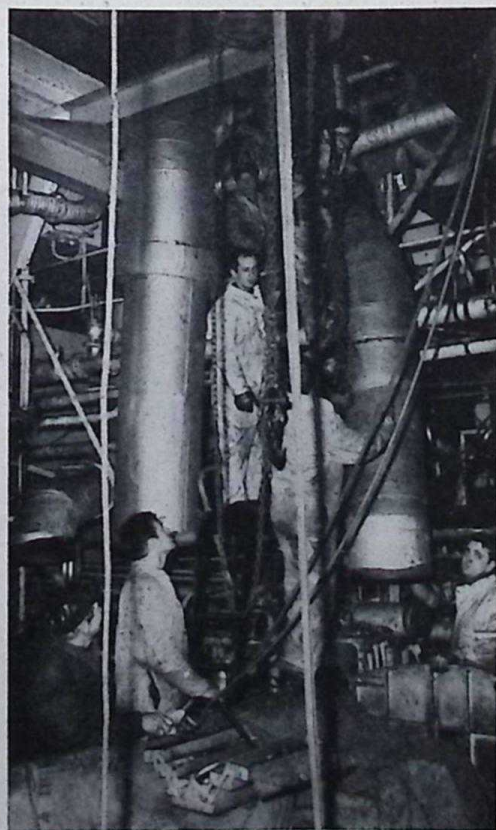
Tussen de bedrijven door werd de vloer van de timmerloods opgehoogd, zodat de steeds terugkerende wateroverlast hiermede tot het verleden behoort. Een flink karweitje voor de binnenvaart was de „Jacoba”, een beunship voor zandtransport. Vlak bij de Brienoordbrug werd ze aangevaren door de „Imperial”, een geladen wijntanker.

Op de „Imperial” werd een noodreparatie uitgevoerd.

Het beeld van de werf van Gebrs Pot wordt nog beheerst door hun bouwnummer 962, het machtige ms. „Neptunus”. Het schip is 145.50 meter lang en zoent als het ware de scheepsbouwloods. Aan die vreugde komt een eind op 21 april, want dan vindt de tewaterlating plaats. De Neptunus is het grootste schip, dat ooit door Gebrs Pot werd gebouwd. Ze kunnen nu niet groter meer, want er is geen ruimte voor.

Het volgende schip, dat Gebrs Pot gaat bouwen is de loodsboot „Capella”, waarvoor in mei de kiel gelegd zal worden.

In het Inwendige van de „Anastassios”.

12 AMBACHTEN zonder 13 ongelukken

Huig de Ruiter vierde 40-jarig jubileum

Hij woont aan de Mauritsweg te Rijsoord. Zijn zondagse pak staat een beetje onwennig, want hij voelt zich prettiger in een overall. Maar hij moest dat nette pak wel aantrekken, op maandag 13 februari, want de Directie en verschillende andere mensen van Boele kwamen hem en zijn vrouw feliciteren met zijn 40-jarig jubileum.

„Bent u direct bij ons begonnen?” wilde mijnheer G. J. Boele weten, „of heeft u eerst nog een andere baas gehad?”

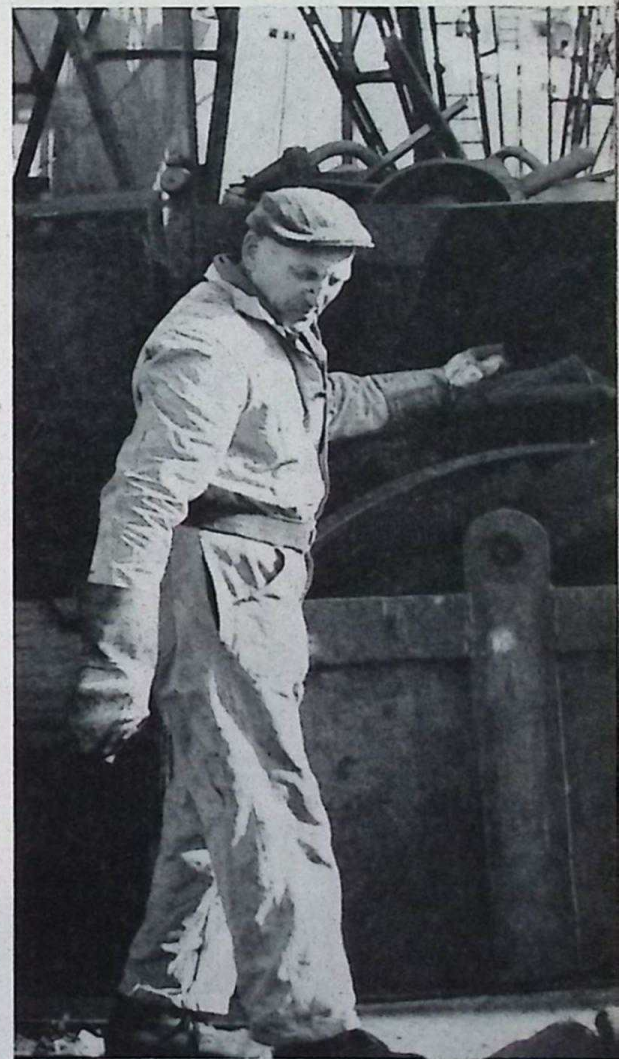
„Een stuk of twaalf, dertien, denk ik mijnheer!” glunderde Huig, „ik zou eerst eens goed moeten tellen.”

Hij stak van wal. In de tuin had ie gezeten en hij was bode-knecht geweest bij Joost Hooijmeijer (gemakshalve nam de Ruiter aan dat wij wel wisten wie Joost Hooijmeijer was). Hij plakte bandjes bij een fietsenmaker en werkte in de Rotterdamse haven. Hij oefende het ambacht „vatenrolleur” uit en hij was hoornist. Is t'ie zo muzikaal dan? Misschien wel, maar dat soort hoornist is niet bedoeld. In Barendrecht heeft een fabriekje gestaan, dat kammen, knopen en messenheften fabriceerde. Dat goedje werd gemaakt van ossenhorens en die werden door onze jubilaris gesneden en geperst. Nadat hij er vijf maanden gewerkt had, ging de zaak plat en Huig kreeg weer andere bazen o.a. De Groot en van Vliet, Boele en Piet Smit.

Op 11 februari 1927 trad hij voor de tweede keer bij ons in dienst. Met zijn omzwervingen was het gedaan. Hij werd maat bij Goof van Vuuren. Huig de Ruiter verwierf zich bij ons bekendheid als de brander-specialist. Hij heeft het vak zichzelf eigen gemaakt en tenslotte werd het zo, dat de moeilijkste karweitjes voor hem waren.

De opleiding van brandersleerlingen werd ook aan hem toevertrouwd.

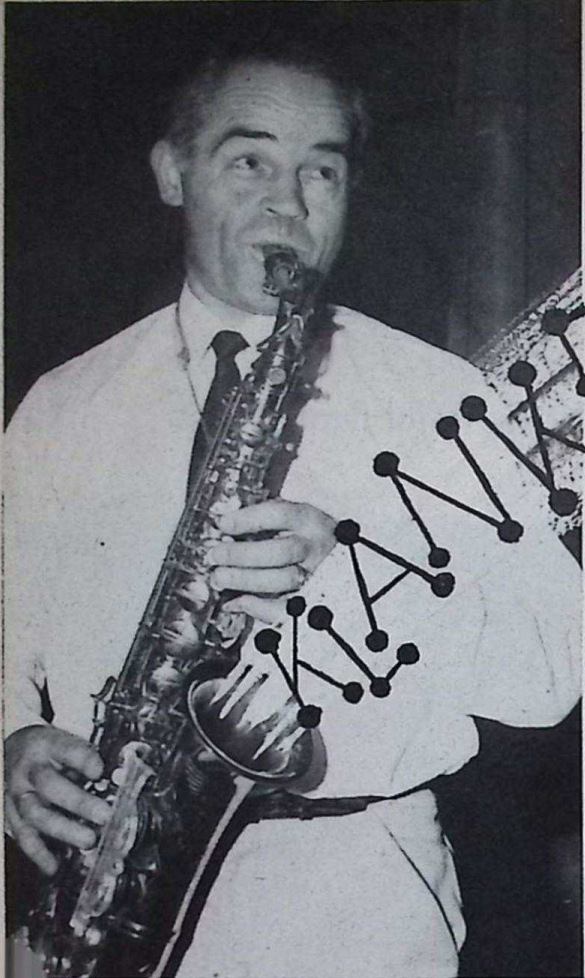
Hij is het type van de man, dat steeds actief wil zijn, nee, moet zijn. Dat verklaart ook zijn jarenlange functie bij de voetbalvereniging Rijsoord, waarvan hij de spullen beheerde. Huig de Ruiter

Huig de Ruiter, altijd actief.

is voor voetbalminnend Rijsoord een begrip.

Het verklaart ook, waarom u hem altijd bezig ziet. Niet meer als brander, -lasser, maar omdat hij kalmer aan moest gaan doen, als de man van het oude ijzer. En als zodanig maakt hij zich nog steeds verdienstelijk. Hij zorgt voor zover dat mogelijk is, voor een schone werf en dat is heel wat waard.

contact avonden

Voorzitter G. de Jong brak op 9 en 10 maart te 19.45 uur met de eeuwenoude gewoonte van voorzitters om een dor en geijkt welkomstwoord te richten. Hij maakte er een nummer van (een Bingonummer), zodat we de prettige gedachte kregen, dat het wel eens een toffe avond zou kunnen worden. En dat werd het. Vooral in muzikaal opzicht. Ik zat tussen de gepensioneerden. Dat is een best plekje, want je zit dan lekker vooraan tussen dankbaar publiek. Mevrouw Mak uit Slikkerveer zat aan mijn linkerzijde. Als ze iets heel mooi vond, gaf ze me kleine duwtjes met haar elleboog. „Belbelbel” zei ze dan of iets van gelijke strekking.

Het eerste duwtje kreeg ik van haar, toen het Trio Tonny Bakkenes het programma opende.

't Is een trio, maar „piano met rythmische begeleiding” benadert meer de waarheid. Tonny speelde meesterlijk en verried duidelijk zijn klassieke opleiding. Hij speelde vanavond geen accordeon

omdat hij geplaagd werd door spit in zijn rug.

Er was nog een zieke artiest. De kleinste man van het Lowland Trio had koorts. Wat toch niet verhinderde, dat deze jongens met hun liedjes een beste beurt bij Boele maakten.

Mieke van Ingen. Een jonge cabaretière in het begin van haar loopbaan en als ik me niet vergis, heeft ze alle kansen. Heel veel heeft ze van nature meegekregen (dat hadden de gepensioneerden rondom mij waarachtig ook door) en behalve dat gaf ze blijk van talent.

Ze houdt niet van gewichtigdoenerij en dat geeft haar iets machtig sympathieks. Ze doet niet dik.

Rita Corita wel, maar op een andere manier. Ze doet het letterlijk met haar vele ponden. Maar het hoort bij haar en het misstaat haar niet. Integendeel. Daarbij is ze verbazend geestig en haar succes was dan ook daverend. Sorry, dat ik u geen foto van haar kan laten

Foto rechts: Ook voor Mieke van Ingen gelden alledaagse dingen: schoenen poetsen vóór het optreden.

3 x Klaas Koomen

Tonny Bakkenes: virtuoos en muzikaal.

Voorzitter G. de Jong bood de dames op de 2e avond bonbons aan. Hier neemt Shirley de hare in ontvangst.

zien. Ik kon er haar met de beste wil van de wereld niet op krijgen. Bijzonder spijtig, want het moment, dat ze onze voorzitter zoende, zou enig geweest zijn voor de voorpagina. De voorzitter was er kennelijk van onder de indruk. Mevrouw Mak ook. Ze stootte me niet aan, maar zei wel heel zachtjes, „belbelbelbel”.

Shirley, de bekende TV-ster, is heel anders dan Mieke, geloof ik. Mieke doet ingetogen, Shirley opgetogen.

Mieke een doodeenvoudig jurkje, Shirley's kledingstukken, althans de uiterlijk zichtbare, schreeuwen als het ware hoe- ra. Shirley schreeuwt in haar beatlied- ren net zo hard mee, maar vergis u niet: ze kan er wat van. Niet iedereen vond het mooi, maar dat zit 'm mijns inziens niet in Shirley. Dat zit 'm in het soort muziek. Je houdt er van of niet. Ik niet. Mevrouw Mak ook niet. De jongens uit de leerschool weer wel. Maar dat Shirley een kunstenaressen is, staat voor mij als een paal boven water. Dan was er nog een toverjuffrouw die doekjes en sieraden vergoochelde. Een heel knappe vrouw om te zien. „Ik kan er niet bij,” zei een gepensioneerde achter me. Later begreep ik, dat hij bedoelde, dat hij er met zijn verstand niet bij kon. Hij was niet de enige.

Klaas Koomen was voor mij het hoogtepunt. Naar ik vernam voor de meesten en niet zonder reden, want die man weet enorm de lachspieren in werking te zetten. En wat een muzikant, hè? In de pauze maakte ik een praatje met hem. Nog een paar maanden, dan houdt hij er mee op.

Hij wordt bedrijfsleider van het Evert Kupersoord te Amersfoort. Mocht u dus ooit eens bij Koomen komen, dan kunt u tegen hem zeggen: „U was nog in onze kantine, hè? Steengoed!”

Leuk was ook Bueno de Mesquita. Hij parodieerde op geestige wijze op bestaande teksten en melodieën. Hij heeft een

kleine gestalte en een gaaf Prodent-gebit. Als hij flink lacht, zie je alleen maar gebit. Frans van Dusschoten was de conferencier zonder eigen nummer. Afgezien van enkele moppen, die nodig aan vervanging toe waren, was hij onderhoudend genoeg om mij weer duwtjes van mijn buurvrouw te bezorgen. We hebben nog gezongen ook. En goed, hè? Heel goed. Ik mag van mezelf zeggen, dat ik van mijn leven heel wat zang gehoord heb, goed en slecht. Dit was

heel goed.

„Tanze mit mir in den Morgen” zongen we zachtjes, met gevoel. Tonny Bakkenes trok er een rare bakkes van. Gedanst hebben we op muziek van The Robins. Donderdagavond was er maar matige belangstelling voor. Vrijdagavond ging dat stukken beter, omdat deze dansers de volgende morgen uit konden slapen. Dat was ook de reden, dat ze tot twee uur doorgedanst hebben! Belbelbel....

Wij stellen U voor.....

de Pot-mensen, die op zich genomen hebben om te zorgen, dat u in de toekomstige uitgaven van Boele-nieuws regelmatig op de hoogte gehouden wordt van het Pot-wel-en-wee.

De Heer L. Ardon is met ingang van deze uitgave aan de redactie toegevoegd en hij kan zich daarbij verlaten op de hulp van twee collega's.

Allereerst de heer J. E. Luymes, 25 jaar en „nog” vrijgezel. In de functie bedrijfsassistent is hij speciaal belast met het coördineren van het werk in de scheepsbouwloods. Zijn hobby's zijn volleybal en tekenen. Vandaar ook, dat wij hem als illustrator „in de club” willen hebben.

De heer W. J. Postma is eveneens bedrijfsassistent, maar speciaal voor het buitenwerk en bovendien voorzitter van de veiligheidscommissie. Hij is 32 jaar en heeft als hobby's zeilen en knutselen en stijgt in dit laatste tot enorme hoogte als het gaat om autoreparaties.

De heer L. Ardon tenslotte, het nieuwe redactiecommissielid, vervult bij Pot de functie van chef van de plannings- en

De heer L. Ardon, het nieuwe redactielid.

werkvoorbereidingsafdeling. Met zijn 33 jaren is hij onbetwist de nestor van het driemanschap. In zijn vrije tijd pleegt hij zich onledig te houden met de handbalsport en jeugdwerkleding.

Voor het personeel van Gebrs Pot geldt dus dat zij met hun wensen, kritiek of tips bij deze drie heren terecht kunnen. Zij zullen gaarne naar uw commentaar, negatief of positief, luisteren en er zeker, waar mogelijk, rekening mee houden.

explosie gevaar

bij reparatie aan tankschepen

(vervolg)

In dit artikel zullen we wat dieper ingaan op het verschijnsel „explosie” en de omstandigheden waarin een explosie kan optreden.

Wat is een explosie?

Hieronder wordt verstaan een snel verlopende chemische reactie waarbij in zeer korte tijd de temperatuur stijgt en waarbij veelal ook gasontwikkeling plaatsvindt.

Dit gaat gepaard met een drukstijging van het gas-lucht mengsel. Indien nu deze drukstijging plaats vindt in een beperkte ruimte dan kan deze ruimte (vat, tank enz.) bezwijken.

We onderscheiden 4 typen van chemische explosies.

1. Thermische explosie

Deze ontstaat door temperatuursverhoging van buitenaf van het explosieve mengsel.

2. Fotochemische explosie

Deze ontstaat door bijv. opvallend licht.

Deze beide vormen van explosie zijn z.g. „homogene explosies”. Kenmerkend hiervoor is dat de gehele massa op één gegeven ogenblik tot reactie komt.

De beide andere vormen van explosie zijn z.g. heterogene explosies. Kenmerkend hiervoor is dat het reactie mengsel op één plaats wordt ontstoken, als een dunne reactie zone door de gehele stof loopt, zonder dat daarbij toevoer van energie van buiten nodig is.

De 2 vormen van een dergelijke explosie noemen we:

3. Explosieve verbranding

Hierbij geschiedt de energie-overgang

van de reactie zone naar de aangrenzende nog niet reagerende laag door warmteoverdracht.

De snelheid van voortschrijding van deze reactie is groter naarmate de stof zelf gemakkelijker tot reactie komt.

Een explosieve verbranding van een gas in een zuurstofsfeer zal sneller verlopen dan in de lucht.

4. Detonatie

Hierbij geschiedt de energie overdracht van de reactie zone naar de aangrenzende nog niet reagerende laag door een schokgolf, die zich met grote snelheid voortplant.

Hierdoor ontstaan grote drukken die een

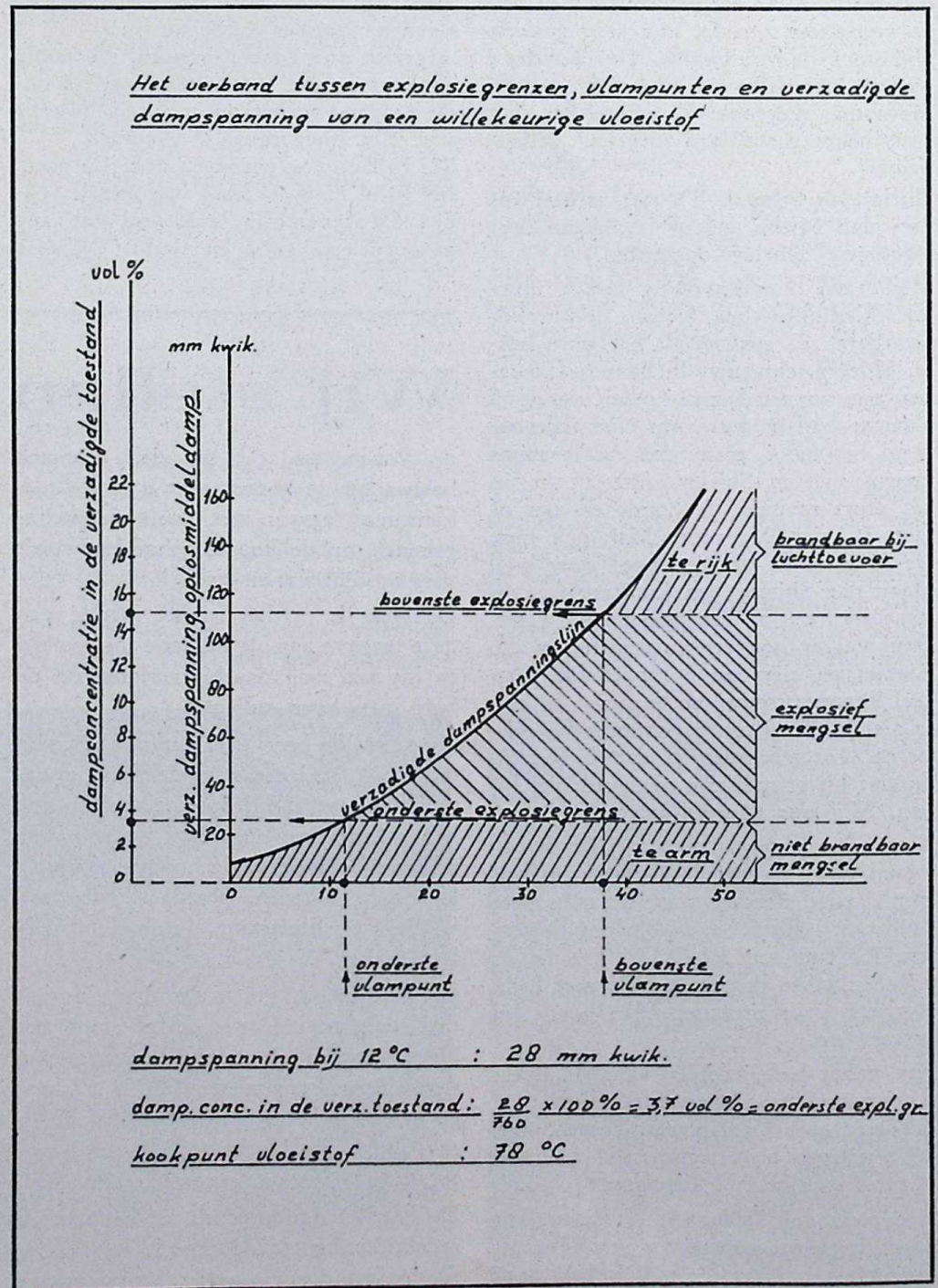
sterk vernielende werking hebben op materiaal in de onmiddellijke omgeving. In het algemeen kunnen we stellen dat de heftigheid van een explosie niet zo zeer bepaald wordt door de hoeveelheid aanwezige chemische energie, dan wel door de snelheid waarmee de reactie verloopt.

Daarbij is het zeer goed mogelijk dat een explosie inzet als een *explosieve verbranding* en plotseling overgaat in een *detonatie*.

In welk gebied is nu explosiegevaar aanwezig?

Wij bekijken het explosiegevaar veroor-

Figuur 1.

zaakt door vluchtige koolwaterstoffen waartoe aardolie en aardolieprodukten behoren.

Koolwaterstoffen zijn niet zelf explosief, zij zijn dit alleen indien ze in gasvorm worden gemengd met zuurstof (of lucht). Dit wil evenwel nog niet zeggen dat elk mengsel van een brandbaar gas gemengd met lucht explosief zou zijn. Een explosief verloopende reactie kan alleen optreden, wanneer de mengverhouding gas-lucht binnen bepaalde grenzen ligt. Enerzijds kan de hoeveelheid lucht ten opzichte van de hoeveelheid aanwezige gas zo groot zijn dat het mengsel te arm is om tot explosie te komen.

De grens waarop deze toestand ontstaat

Voorbeeld van een te rijk mengsel.

is de in het vorige artikel reeds genoemde onderste explosiegrens (L.E.L.) Zo'n grens is ook aanwezig indien de hoeveelheid gas t.o.v. de aanwezige hoeveelheid lucht zo groot wordt dat het mengsel te rijk wordt om tot explosie te komen.

Deze grens noemen we de bovenste explosiegrens (U.E.L.)

Een te arm niet explosief mengsel kan, doordat bijv. steeds vloeistof aan de lucht verdampt steeds dichter de L.E.L. naderen en zelfs explosief worden.

Een voorbeeld van een te rijk mengsel is bijv. de betrekkelijk geringe ruimte boven een geheel gevulde en afgesloten tank.

Het boven de vloeistof aanwezige mengsel zal niet explosief zijn. Echter tijdens het lossen van de tank zal de hoeveelheid lucht boven de vloeistof steeds groter worden zodat op een gegeven moment de bovenste explosiegrens is bereikt. Het ligt voor de hand

dat ook de temperatuur een zeer grote rol speelt bij het bereiken van de explosiegrenzen.

Voor iedere vloeistof geldt, dat bij een bepaalde temperatuur de verzadigde damp, die zich boven de vloeistof bevindt, een bepaalde spanning heeft. We noemen dit de verzadigde dampspanning. Uit deze verzadigde dampspanning kan met de wet van Dalton het volumepercentage in de verzadigde toestand berekend worden.

Men kent dan de damp-luchtverhouding. Nu zijn er voor iedere brandbare vloeistof 2 temperaturen aan te wijzen, waarbij de concentratie van de verzadigde damp boven de vloeistof juist overeenkomt met de beide explosiegrenzen. Men kan zich gemakkelijk voorstellen, dat bij een lage temperatuur en dus kleine dampspanning zo'n kleine dampconcentratie aanwezig is, dat de onderste explosiegrens nog niet is bereikt.

Bij verhoging van de temperatuur zal de dampconcentratie toenemen tot bij een bepaalde temperatuur de onderste explosiegrens is bereikt.

Deze temperatuur heet *het onderste vlampunt* van de vloeistof. Bij verdere temperatuursverhoging neemt de dampconcentratie toe.

Het mengsel van damp en lucht blijft explosief tot de bovenste explosiegrens is bereikt.

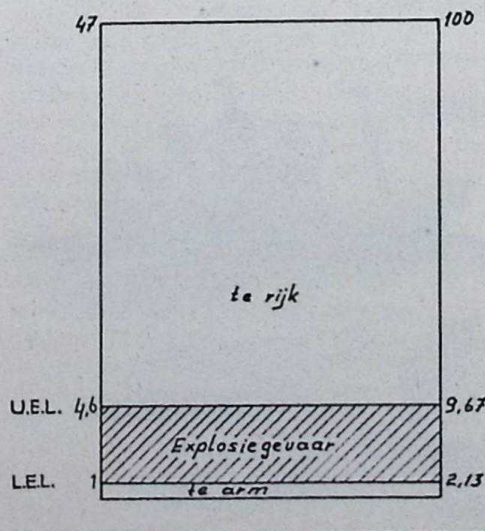
De bij de dampconcentratie behorende temperatuur noemt men *het bovenste vlampunt* (zie fig. 1)

Het damp-luchtmengsel gedraagt zich boven de bovenste explosiegrens als een brandbaar gas.

Door vermenging met lucht kan echter een lagere, binnen het explosiegebied vallende concentratie ontstaan.

In fig. 2 is nog eens het explosiegebied van een bepaalde vloeistof voorgesteld met op de rechter as de volume procenten van de gasconcentratie en links de verhouding t.o.v. de onderste explosiegrens.

Figuur 2.

Het bereiken van de bovenste explosiegrens.

We zien hieruit dus duidelijk dat het werkelijke explosiegebied betrekkelijk klein is.

Uit onderzoeken is gebleken dat bij aardolie en aardolieprodukten deze verhouding vrijwel gelijk blijft.

Conclusie

Bij het uitvoeren van werkzaamheden aan tanks is in wezen alleen de L.E.L., de onderste explosiegrens dus, van belang.

Immers een gasvrij certificaat met de aantekening „veilig voor mensen-veilig voor vuur” kan alleen afgegeven worden indien de gasconcentratie in de tank ten hoogste 10 pct. van de L.E.L. bedraagt, waarbij dan tevens de in het vorige artikel genoemde M.A.C. waarde ook is bereikt.

Er zal echter steeds rekening mee gehouden moeten worden dat het gasvrijcertificaat in wezen slechts een momentopname is van de toestand die op dat moment in de tank heerst. Iedere wijziging in deze situatie, zoals bijvoorbeeld het openen van ladingafsluiters, maakt het certificaat in wezen ongeldig. Het zal ook duidelijk zijn dat, indien deze wijziging plaats vindt in een kleine ruimte (bijv. pompkamers) het gevaar, dat de damp lucht verhouding dusdanig stijgt dat de L.E.L. bereikt wordt groter is, dan in grote ladingtanks.

Voorzichtigheid blijft dan ook altijd geboden.

Gebruik gemaakt werd van door de Arbeidsinspectie beschikbaar gestelde gegevens.

H. J. Breeman.

De N.V. Eurotrawlers

Nu ons personeelsblad de taak heeft gekregen om beide bedrijven van nieuws en voorlichting te voorzien, beseffen wij als redactie, dat er een leemte is ontstaan. Wat weten wij bij Boele eigenlijk van Pot en omgekeerd, wat weet men bij Pot van Boele?

In de toekomst zullen we van nu af steeds bij elkaar binnen kijken. We zullen bij wijze van spreken zelfs zien wat we eten. Van nu af aan. Maar van wat daarvoor gebeurd is weten we niets en het is toch wel goed, dat we daar enige kennis van dragen.

Het is een onmogelijkheid om die leemte geheel op te vullen, maar wel kunnen we u op de hoogte stellen van hoofdzaken, die belangrijk genoeg zijn om ze uit het verleden op te diepen.

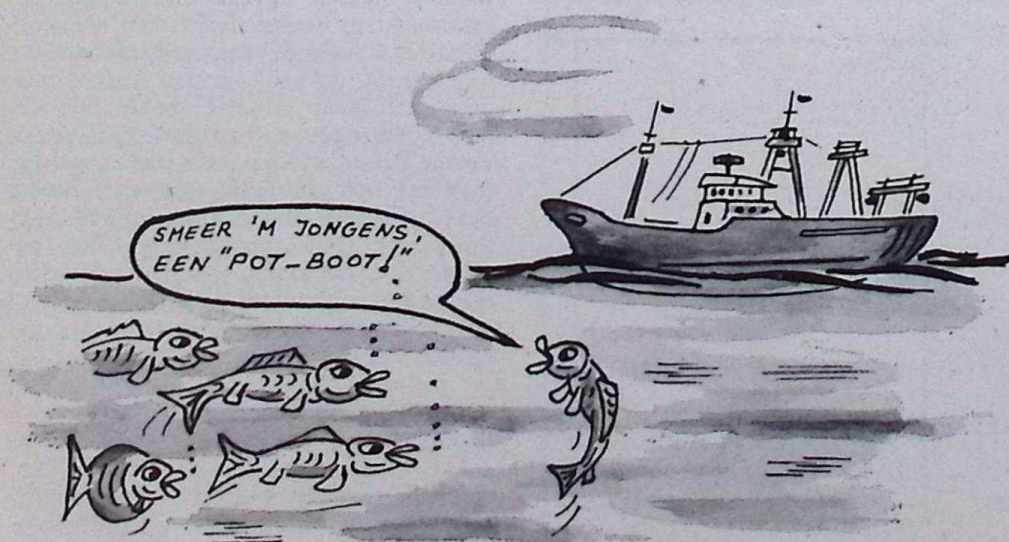
Wij bij Boele hebben wel eens de klok horen luiden over het feit, dat Gebrs Pot er enkele dochters op na houdt, die luisteren naar de namen Eurotrawlers en Multicatch.

Geen prettige namen voor dochters, zult u zeggen, Nee, dat is waar, ze zijn nog moeilijk uit te spreken ook.

In Eurotrawlers moet de a als o (bord) uitgesproken worden. Multicatch moet ongeveer zo: multiketsj.

Dochter Euro is geboren op 18 april 1963 en dochter Multi in oktober 1965. We geven voorrang aan de oudste en zullen de jongste tot het volgende nummer bewaren.

De dochters van Gebrs Pot

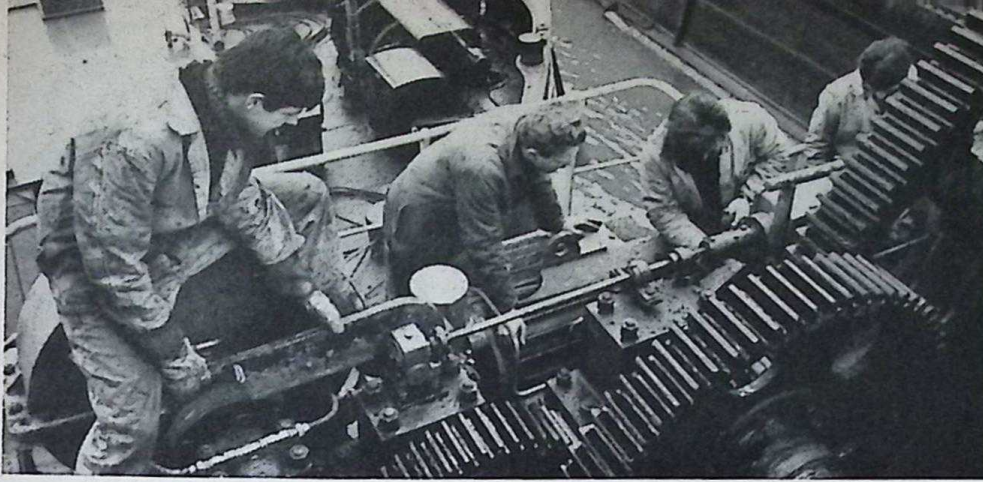

N. V. Eurotrawlers werd dus 18 april 1963 opgericht en de aanleiding daartoe was het volgende. In de periode febr.-sept. 1963 bouwde Gebrs Pot voor een Scheveningse reder twee trawlers, de „Ijke” en de „Wilhelmina Maria”, resp. hun bouwnummers 948 en 949. Tijdens de bouw bleek telkens weer hoeveel speciale kennis er voor nodig is om een vissersschip een goed vissersschip te doen zijn.

Bij het ontwerpen van een vissersschip zijn er twee partijen die beoordelen kunnen aan welke eisen het schip moet voldoen om goed te zijn, namelijk de bouwer en de reder. Maar ze hebben beide hoofdzakelijk kennis van dat gedeelte wat hun eigen „pakje-an” is.

Meestal is het immers zo, dat een reder wel weet, hoe een trawler moet worden om goed te kunnen vissen en hoe de gevangen vis aan boord verwerkt moet worden. Hij weet echter niet welke eisen het schip moet voldoen om een goed schip te zijn. Dat weet de bouwer weer.

Bouwer en reder reikten elkaar in 1963

Een instructieploeg knapt een karwei op aan boord van de baggermolen H.A.M. 112. (v.l.n.r. W. van Cappellen, instructeur J. J. Zoeteman, C. Opmeer en E. W. v. d. Padt).

De tekenlessen worden met animo door de jongens gevolgd (W. Huisman uit Strijen).

Wat onze bedrijfsschool te bieden heeft

Het getuigschrift van de L.T.S. is de eerste stap op de weg naar het vakmanschap.

De volgende stap is de bedrijfsschool van Boele.

Deze woorden zullen u te binnen schieten wanneer u straks over ons bedrijf weer groepjes jongens ziet lopen, vergezeld van één onzer mensen, die laat zien en vertelt wat wij zoal in ons bedrijf doen.

De jongens gaan nog op de technische school en zullen in juni of juli examen doen om het getuigschrift in hun bezit te krijgen. Velen van hen doen daarna hun intrede in onze bedrijfsschool. Omdat het kan voorkomen dat ook uw zoon hierbij behoort zullen wij u in het kort een uiteenzetting geven hoe de opleiding verloopt.

Wij leiden in de bedrijfsschool op voor de vakken:

Metaalbewerken in de Scheepsbouw
Machinebankwerken, Draaien en frezen,
Pijpenbewerken en Electrisch lassen.

Het bedrijf sluit een leerovereenkomst met de ouders van de leerling ten overstaan van de Stichting Bemetal. Gedurende twee jaar zorgt de leerschool voor de praktijkopleiding. Eén dag in de week gaat de leerling naar een technische school voor het aanvullend theoretisch en op het vak gerichte onderwijs. Gedurende twee uur per week krijgt hij in bedrijfsschoolverband lichamelijke oefening en sport. De leerling-metaalbewerker in de scheepsbouw volgt nog een halve dag per week het onderwijs in uitslaan en afschrijven. Dit is nodig, omdat de scheepsbouwers in hun vak te maken krijgen met platen die bewerkingen als drukken, walsen en knikken ondergaan, waardoor de platen van vorm veranderen.

De gehele opleiding voert na 2 jaar naar

het eind: het Bemetal-examen, dat als volgt wordt afgenomen:

In de leerschool maakt de kandidaat onder toezicht een werkstuk waar hij ongeveer een week over doet. Het werkstuk moet aan hoge eisen van maatvoering, vlak- en strakheid voldoen en ook de afwerking speelt een grote rol. Voorts legt hij schriftelijk examen af in vakleer en tekening lezen. De scheepsbouwer moet bovendien een examenopgave in uitslaan en afschrijven maken.

Is aan alle eisen voldaan dan verdient de leerling het *Bemetal diploma*.

Daarnaast kan hij nog examen doen voor enige theoretische vakken. Het *Uitgebreid Bemetal diploma* dat hij daarmee in zijn bezit kan krijgen vermeldt een cijfer voor:

Nederlandse Taal, Rekenen en meetkunde, Natuur- en Werktuigkunde en Technisch tekenen.

Eenmaal uit de leerschool vindt de jongen zijn werk bij de instructieploeg. Nu komt het erop aan het geleerde in de praktijk toe te passen en bovendien moet hij proberen het tempo geleidelijk op te voeren tot het peil van de geschoolde vakman. Ook deze periode duurt twee jaar. Elk half jaar wisselt hij van instructeur en overal doet hij een stuk ervaring op waarbij het bedrijf er naar streeft, die ervaring zo veelzijdig mogelijk te doen zijn.

Bekwame instructeurs staan hem hierbij ten dienste.

In deze periode kan de leerling zo hij wil een voortgezette opleiding volgen.

Voor de scheepsbouwers bijvoorbeeld: „Sectiebouw afschrijven” en daarna „Uitgebreid afschrijven in de scheepsbouw”. Voor de bankwerkers is er de eigen „Voortgezette opleiding voor machinebankwerken scheepsinstallaties.”

Overigens bestaat nog een grote keuze uit opleidingen aan avondscholen en schriftelijke opleidingen o.a. bij een instelling als PBNA.

Het bedrijf stimuleert dit en zal waar nodig tot steun zijn.

de hand. De kennis van de een werd gecombineerd met de kennis van de ander. Met andere woorden: de kennis van de visserij en de kennis van het ontwerpen van schepen werden in één maatschappij verenigd.

De reder in kwestie had zijn sporen al verdiend in het onderzoek naar de doelmatige constructie van de z.g.n. „slipway” (vertaald: glijweg) en de galgen. De slipway is de schuine ingangspoort in het achterschip. Via die poort worden de volle netten binnengehesen. De galgen dienen om de netten te kunnen hijsen. Op de foto ziet u de bij Gebrs Pot gebouwde trawler „Zurich”. Slipway en galgen zijn daarop duidelijk te zien.

Zo werd N.V. Eurotrawlers gesticht met als doel het ontwerpen van de beste trawlers.

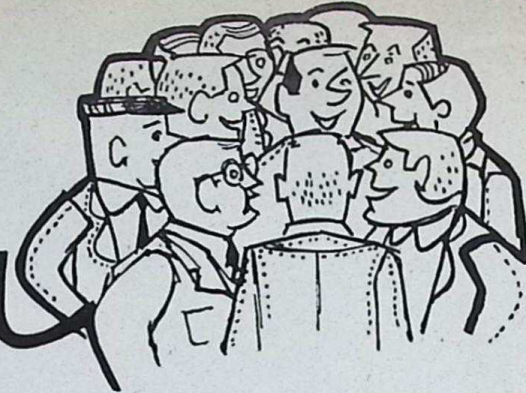
Dat de beslissing van Gebrs Pot om sa-

men met een IJmuidense reder een nieuwe N.V. op te richten een goede was, bleek wel, toen eerst een Canadese en daarna 3 Franse reders voldoende vertrouwen hadden in N.V. Eurotrawlers om het ontwerp van hun nieuwe schepen aan deze nieuwe maatschappij toe te vertrouwen. Sinds haar oprichting in 1963 zijn nu al acht vissersschepen voor Eurotrawlers bij Gebrs Pot gebouwd, namelijk twee zijtrawlers voor Franse rekening (952—53) vier hektrawlers voor New Foundland (954-957) en twee hektrawlers voor Codépèc, Parijs, die op het ogenblik hun thuishaven hebben in Mauretania.

Op een soortgelijke wijze is de geboorte van de tweede dochter Multicatch een feit geworden, maar daar waren meer partijen bij betrokken. Daarover meer in Boelenieuws 103.

VERSLAG VAN DE ONDERNEMINGSRAADVERGADERING op maandag 20 maart 1967

Ondernemingsraad

De voorzitter, de heer Joh. Boele, richtte zich allereerst tot het ondernemingsraadlid de heer A. Moerkerken, die wegens ziekte nog geen vergadering had kunnen bijwonen sinds de ondernemingsraadverkiezingen van mei 1966.

Hij heette hem welkom en zei te hopen, dat hij zich spoedig in deze kring zou thuis voelen en zijn bijdrage zou leveren in het belangrijke werk van de Raad.

Voorts werden welkom geheten de heer Ir. J. A. van Slingelandt, directeur van N.V. Scheepsbouwwerf Gebrs Pot, die als toehoorder aanwezig was, de heer J. W. L. H. Meertens, opvolger van dokter Tj. Meyer, die ter kennismaking de vergadering bijwoonde en Ir. A. Kuiper, die aanwezig was om te vertellen over het werk van zijn afdeling en tevens meer bekend te geraken met het werk van de Ondernemingsraad.

1. Notulen van de vergadering van 23 november 1966.

Vragen werden gesteld naar aanleiding van punt II van deze notulen: aanvulling van de nachtploeg met een E.H.B.O.'er, mogelijk in combinatie met magazijnbediening. Besloten werd, dat dit punt eerst grondig zal worden voorbereid in de Kleine Commissie. Met betrekking tot punt III, veiligheid bij het werken op tankschepen, wordt de ontwikkeling op dit gebied nauwlettend gevolgd, zowel wat betreft de wetgeving als ten aanzien van publikaties op veiligheids-technisch gebied. Het belangrijkste is de instelling van en het contact tussen de mensen die op tankers werken en leiding geven.

2. Notulen vergaderingen Kleine Commissie

Over punt 67-7-2, onderzoek naar wachturen bij de dokkraan, werd besloten dat aan de heer Van Rietschoten opgedragen zal worden dit onderzoek in te stellen, waarna behandeling in de Kleine Commissie zal volgen.

Ten aanzien van punt 67-6-3, tornen van de schroefas, kwam de vergadering tot de conclusie dat het aanwezige waarschuwbord vrijwel niet gebruikt wordt en dus geen garantie biedt voor veilig werken. Het probleem is terug te voeren tot de noodzaak van een beter samenspel tussen bedrijfsassistent - bankwerkersbaas en stellingmakersbaas, alsmede de werkmensen.

3. Informatie door Ir. A. Kuiper

Ir. Kuiper gaf een uitvoerige en duidelijke uiteenzetting over het werk en de werkwijze van zijn afdeling. De aard van dat werk brengt met zich mee, dat het weinig in de openbaarheid komt en dat men er zich derhalve weinig rekenschap van geeft, welk gewicht een dergelijke afdeling in de schaal legt. Men vond de uiteenzetting van Ir. Kui-

per dermate interessant, dat het wenselijk geacht werd om er ook in Boele-Nieuws aandacht aan te besteden. Hierop zal nader in Boele-Nieuws worden teruggekomen.

De vragen, die spreker te beantwoorden kreeg, waren o.a.:

a. Is het mogelijk om tekeningen sneller in de leerschool te krijgen, zodat er gelegenheid zal zijn om van een werkobject tevens een goed studieobject voor de jongens te maken? Deze suggestie verdient zeker om nader bekeken te worden en zal dan ook onderwerp van bespreking met de bedrijfsleiding worden.

b. Scheepsbouw en Machinebouw rijden elkaar wel eens in de wielen. Is daar iets aan te doen?

't Is een kwestie van planning, waar lang niet altijd een oplossing voor is, afhankelijk van de aard van het werkobject. Die planning wordt in groter verband herzien, omdat het urgent geworden is in verband met het samengaan met Gebrs. Pot.

c. Produkten door onderleveranciers geleverd, zouden wij zelf kunnen maken, wat in perioden van tijdelijke slapte werk zou bieden. Waarom maken wij het niet zelf?

1. De onderleverancier is gespecialiseerd in zijn produkt en maakt het in series, dus veel goedkoper.

2. Het is een onmogelijke zaak om op het tijdstip dat het produkt besteld moet worden, te bepalen of er over een aantal maanden tijd zal zijn om het zelf te maken.

4. Loon- en salarisbetaling

In verband met de werkbeparing die te behalen is met een afronding op f 5,- van de uit te betalen lonen en salarissen werd het voorstel aangenomen om m.i.v. de eerste loonbetaling in mei, of de laatste in april hiertoe over te gaan.

In het volgende Boele-Nieuws zal een en ander nader worden toegelicht.

5. Werktijdsverkortings

M.i.v. 1 juli a.s. zal de werktijd voor uurloners worden verkort tot 43³/₄ uur, derhalve een verkorting van een kwartier per dag. Besloten werd, dat m.i.v. die datum de werkdag voor deze groep om 17.00 uur zal eindigen.

Teneinde de totale produktie-capaciteit van de werf hierdoor zo weinig mogelijk te doen beïnvloeden, wordt het nog belangrijker dat meer personeel gaat deelnemen aan continuwerk op roulatiebasis en wel speciaal gedurende de weekeinden. In de Kleine Commissies van Boele en Gebrs Pot zal in nauwe samenwerking met de bedrijfsleiding nader worden be-

studeerd welke maatregelen genomen dienen te worden teneinde het verlies aan produktieve uren tot een minimum te beperken. Eveneens zal in deze commissie de aanpassing van de beambtenwerkijden aan die van de uurloners nader worden bezien, waarna voorstellen aan de Ondernemingsraad zullen worden gedaan.

6. Jaarverslag 1966

Na de in het jaar 1966 overleden personeelsleden te hebben herdacht, werd de Raad in de gelegenheid gesteld om naar aanleiding van het jaarverslag op of aanmerkingen te maken.

Er werd waardering uitgesproken over de samenstelling van het jaarverslag en de volgende vragen of suggesties werden te berde gebracht:

a. het vrij nemen voor eigen rekening moet zoveel mogelijk beperkt worden. Er leeft te weinig het besef, dat verzuimde uren uitermate kostbaar zijn, omdat produktie verloren gaat.

b. er is een rapport in voorbereiding, dat beoogt het belang van verhoging van de loonbelastinggrens aan te tonen.

c. wie zich ziek meldt, is verplicht gelijktijdig de hulp van de huisarts in te roepen. Nadere uiteenzetting zal in ons personeelsblad volgen.

7. Winstuitkering

Op 14 april a.s. zal wederom een winstuitkering plaats vinden. De uurloners ontvangen 6% van het jaarloon waaroverwerk bij begrepen is. De maandloners ontvangen $\frac{3}{4}$ van het salaris dat zij in december 1966 verdienden.

De integratiecommissie zal onderzoeken op welke wijze dit verschil in berekening het best kan worden weggewerkt.

Van groter belang werd geacht, dat door gezamenlijke inspanning er aan gewerkt wordt om de winstuitkering in de toekomst te kunnen handhaven.

8. Rondvraag

Aangezien niet controleerbaar is of iemand inderdaad wel zijn eigen fiets uit de stalling meeneemt, blijft de verantwoordelijkheid voor dit bezit een privé aangelegenheid.

Overwogen zal worden of een voorlichtingsbijeenkomst gehouden zal worden betreffende wijzigingen in de sociale wetgeving m.i.v. 1 juli 1967, mogelijk te combineren met een voorlichting over de integratie met Gebrs Pot.

Als streefdata voor volgende O.R.-vergaderingen werden genoemd: eind mei, 2e helft augustus en half november, tenzij speciale onderwerpen een aparte vergadering noodzakelijk maken.

W. Erkelens 40 jaar bij Boele

Veertig jaar is Willem Erkelens bij Boele. Van die veertig jaar was hij 36 jaar machineboorder en als zodanig kent iedereen in de scheepsbouwloods hem nu nog. Onverstoorbaar zijn werk doende, altijd bereid om een karweitje op te knappen, dat buiten zijn eigen werkgebied ligt. De baas hoeft maar te kikken en Willem pakt het beet.

Dat liet de heer Joh. Boele op 6 maart j.l. tijdens zijn toespraak op het Gemeentehuis ook goed uitkomen, toen hij o.a. zei: „U hebt altijd juist dat beetje extra gedaan, wat iemand tot zo'n werknemer stempelt, waarop het bedrijf bouwen kan.”

Even tevoren had burgemeester C. J. v.d. Hoeven de bronzen eremedaille aan de heer Erkelens uitgereikt.

Zijn levensloop heeft geen grote afwijkingen van de gangbare paden gekend. Behalve bij Boele werkte hij nog een tijdje bij Smit — Kinderdijk, maar dat is ook alles. Bij ons was hij aanvankelijk hulpijzerwerker en later voorlager in de smederij, totdat hem definitief de boormachine toegewezen werd.

Zoals gezegd, dat ambacht oefent hij nauwgezet en onverstoort al 36 jaar uit. En af en toe maakt hij zich zijn onverstoortheid op een andere manier ten nutte.

Het volgende verhaal moge dit demonstreren:

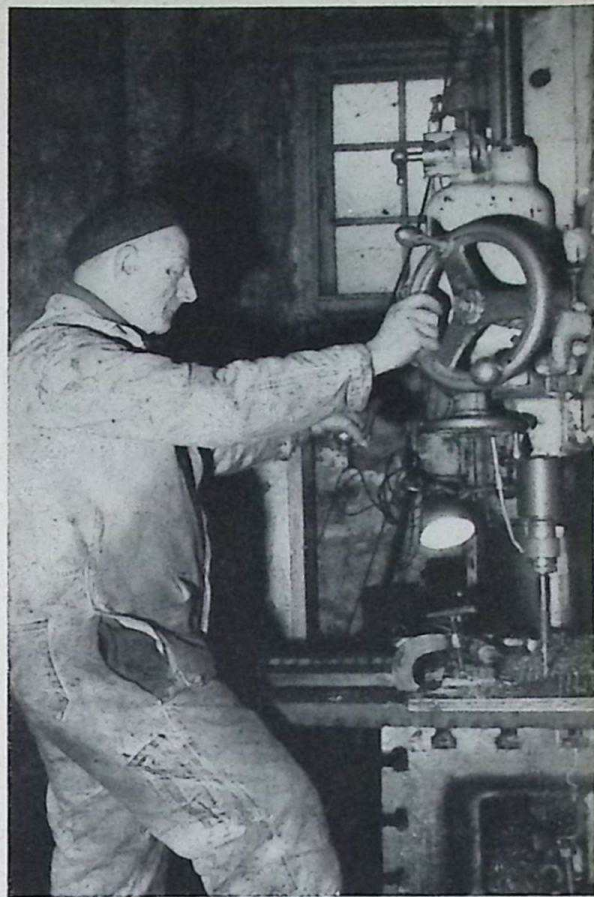
Willem reed 's avonds per brommer naar Alblasterdam, zonder licht. Boven op de brug stond een agent: „Stoppen! Je licht brandt niet.”

„Je liegt toch zeker, agent? 't Heeft steeds gebrand, ik begrijp er geen snars van.”

„Jaja, dat hoor ik meer beweren” en de agent zocht in zijn zak naar schrijfgerei.

„Denk je dat ik hier fabeltjes sta te vertellen? Wacht's even, ik zal een klein eindje rijden, dan zal je zien dat het brandt.”

Willem stapt op, start, geeft gas, rijdt de brug af, geeft meer gas, nog meer en knalt zonder licht door naar het pontje te Kinderdijk, vaart over en rijdt naar Bolnes. Op de brug staat nog steeds een eenzame agent te wachten..

Waar de reisverenigingen naar toe gaan

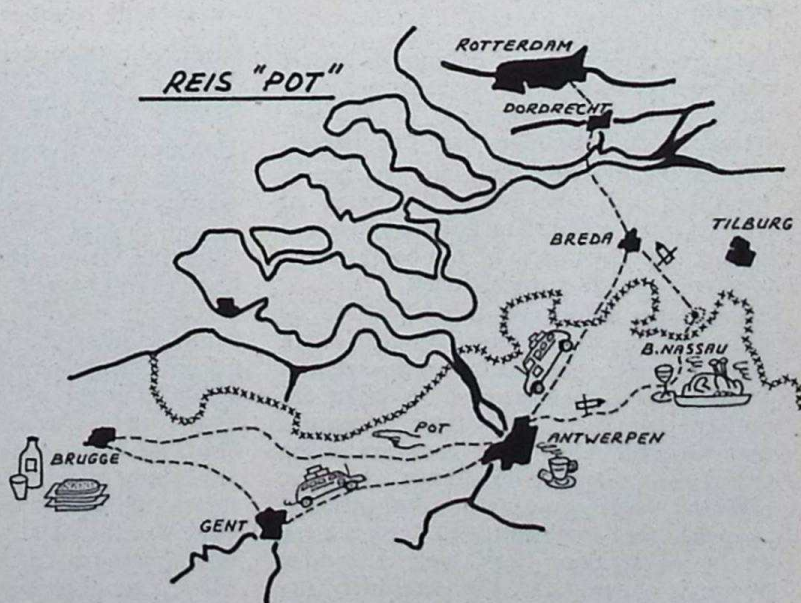
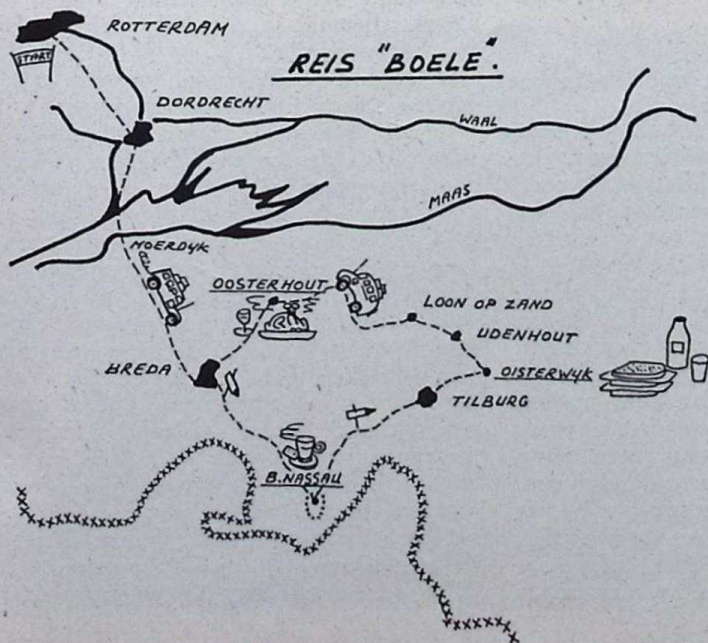
De dag na Hemelvaartsdag is de gebruikelijke reisdag. Dan gaan de reisverenigingen van Boele en Gebr. Pot er op uit.

De reispaden zullen zich kruisen, zoals op de afgebeelde kaartjes te zien is. Onbewust heeft de integratie van de beide bedrijven ook wat de reizen betreft een eerste stap gezet. De Boepleoeg drinkt 's morgens een kopje koffie in Restaurant Schaluinen te Baarle-Nassau, de Potploeg zal daar 's avonds de warme maaltijd gebruiken.

De Boelereis gaat zo: Moerdijk - Breda - Baarle-Nassau - Tilburg - Oisterwijk - Udenhout - Oosterhout - Bolnes.

Pot zoekt het verderop: Moerdijk - Breda - Antwerpen - Brugge - Gent - Baarle-Nassau - kortste weg naar Bolnes.

Weer of geen weer, de pret zal er niet minder om zijn.

VAN BOOMSTAM TOT BOELE NIEUWS

Nee, geachte lezers, zo gek als de kop van dit artikel ons wil voorspiegelen, is het gelukkig niet. Bomen rooien voor Boele-nieuws behoeft de redactie niet.

Wel zijn er aan de samenstelling van een personeelsblad dat regelmatig verschijnt, allerlei andere problemen verbonden. Allereerst het verzamelen van gegevens voor een voldoende aantal lezenswaardige artikelen, kortweg genoeg kopij. Er kan te veel kopij zijn, te weinig, maar zelden precies genoeg. Dat brengt allerlei geplooi met zich mee. Er wordt een voorlopige indeling gemaakt, wat met het deftige Engelse woord lay-out aangeduid wordt. Is dat rond, dan wordt er een drukproef gemaakt. Na de correcties gaat het blad in druk. Zo ontstaat in zeer ruwe trekken uw Boele-nieuws, dat in Rotterdam bij Benedictus in het gebouw van de N.R.C. gedrukt wordt.

er nog in en daarom wordt er alleen maar papier van gemaakt dat toch weer weggegooid wordt, b.v. krantenpapier. Dat is zg. houthoudend papier. Voor het maken van betere papiersoorten moeten de nadelige bestanddelen eerst uit de brij verwijderd worden en dat gebeurt dan door een kookproces. De brij wordt net zo lang gekookt tot er zuivere vezelstof (cellulose) overblijft, dat in platen afgeleverd wordt (te vergelijken met asbestplaten). Van deze vezelplaten wordt dus het betere papier gemaakt waarop ook ons personeelsblad gedrukt wordt.

het geschikt maken van de grondstof

We zijn nu dus gevorderd van de boomstam, via houtslijp, tot cellulose. Die platen bestaan uit miljoenen vezeltjes en de bedoeling is, dat die vezeltjes in een

DE FABRICAGE VAN HET PAPIER VOOR ONS PERSONEELSBLAD

papier

Er gaat echter nog een belangrijk proces aan vooraf waar noch de redactie, noch de drukker een aandeel in hebben, namelijk de fabricage van het papier. Willen we het ontstaan van ons personeelsblad dus van het prille begin af volgen, dan wordt het noodzakelijk een bezoek te brengen aan of een beschrijving te geven van de papierfabriek.

Meestal sta je er niet bij stil als je de krant of een boek leest, of als je een brief schrijft, hoe de wereld eigenlijk afhankelijk is van papier. In bijna elk onderdeel van het leven is papier onontbeerlijk. Om maar eens een greep te doen: nieuwsvoorziening, lectuur, reclame, correspondentie, administratie, verpakkingen, huishoudelijk gebruik en ga zo maar door. Een wereld zonder papier is ondenkbaar. De wereldproductie is dan ook van een onmetelijke om-

vang en de behoefte wordt nog jaarlijks groter.

de grondstof voor de papierfabricage

Voordat we met elkaar gaan bekijken hoe papier in grote trekken gemaakt wordt, rijst de vraag: Waarvan wordt papier gemaakt? Van hout, dat wist u. Vandaar, dat we als titel van dit artikel kozen „Van boomstam tot Boele-nieuws”. Het meest geschikt is het hout van de fijnspar, dat uit de Scandinavische landen geïmporteerd wordt. Dit hout wordt dan geschikt gemaakt om er papier van te maken en dat gebeurt dan door er eerst houtslijp van te maken. Houtslijp wordt verkregen door het hout tegen ruwe stenen tot een fijne vezelbrij te slijpen. Deze vezelbrij is al geschikt om er papier van te maken, maar geen best papier. Alle bestanddelen die nadelig zijn voor de duurzaamheid van het papier, zitten

dun laagje netjes naast elkaar komen te liggen, allemaal in dezelfde richting en dan heb je papier.

Hoe gaat dat? Daarvoor moeten eerst de vezelplaten opgelost worden in schoon water. In heel veel schoon water. Vandaar ook, dat papierfabrieken alleen daar gevestigd zijn waar veel water voorhanden is. De vezelplaten worden in bepaalde hoeveelheden in een enorme kuip water gebracht. Een propeller in die kuip zorgt ervoor, dat er in het water een heftige ronddraaiende beweging ontstaat, zodat de vezelstof zich gemakkelijker in het water oplost. Van deze kuip uit gaat het „vezelwater” naar een bepaald aantal volgende kuipen, waar mengstoffen zoals aluin, lijm, kleuren vulstoffen aan de massa toegevoegd worden. Het aantal kuipen en de hoeveelheid mengstoffen is afhankelijk van de papiersoort die men fabriceren wil. Hier o.a. komt dus het vakmanschap

van de papiermaker om de hoek kijken! Is de laatste kuip bereikt dan heeft de massa de juiste samenstelling gekregen en is geschikt om er papier van te maken. Panklaar, zou de huisvrouw zeggen. Meel, melk, gist, water, eieren en weet ik veel en dan kan het bakken beginnen. Zover zijn we nu met het verhaal over

papierfabricage

Uit de laatste kuip gaat de massa (het beslag!) naar de papiermachine. Stelt u zich voor een grote lap eindloos fijnkopergaas van totaal 30 meter lang en twee meter breed. Enkel gemeten is de lap dus 15 meter lang. Dit zogenaamde koperdoek loopt heel snel over rollen, net als een transportband. De papiermassa wordt nu in een heel dun laagje op dit koperdoek gebracht. Door de vaart richten de vezels zich allemaal in dezelfde lijn en bovendien komen ze nog min of meer gesorteerd naast elkaar te liggen doordat het koperdoek ook nog gelijktijdig energiek heen en weer schudt. Heel veel water verdwijnt automatisch door het gaas in de eronder staande opvangbakken, een zeefproces dus, dat nog bevordert wordt door onder het koperdoek aangebrachte zuigbakken. Aan het eind van de 15 m koperdoek heeft de dunne laag papiermassa door de ontwatering en dank zij de vulstoffen al een enigszins vaste vorm gekregen en verlaat het koperdoek al als papier. Het wordt vervolgens door een aantal persen gevoerd om verder water-vrij gemaakt te worden. Dan volgt een indrukwekkend aantal verhitte cilinders waarlangs de papierbaan gevoerd wordt om volledig uitgeperst en gedroogd te worden. Aan het eind van de machine wordt de baan papier dan opgewikkeld. Alles automatisch natuurlijk. Zo gaat het in grote trekken. Als de rol

aan het eind vol is, wordt hij snel weggehaald en de volgende rol kan zich zonder onderbreking op gaan wikkelen. U begrijpt wel, dat we nu alleen het principe van papiermaken verteld hebben. In werkelijkheid komen er nog heel wat meer factoren om de hoek kijken. Kwesties van waterafvoer en het weer opnieuw in circulatie brengen van datzelfde water, kwesties van verhitting der cilinders, van papierkwaliteiten, storingen in de apparatuur, van elektronische controle op eventuele fabricagefouten. En dan allerlei nabewerkingen die het papier kan ondergaan. Er is b.v. mat papier, maar ook glimmend. Dat vereist weer speciale behandelingen.

de papiermachine

De Kon. Papierfabrieken Van Gelder Zonen heeft in Apeldoorn een nieuwe machine in gebruik genomen. Om u een idee te geven van de geweldige omvang van die gigantische machine het volgende.

Het gebouwtje waarin deze machine ondergebracht is, heeft een lengte van 700 meter. Dat is 10x onze lasloods! Bij het betreden van deze hal ziet men de stapels vezelplaten liggen. Halverwege de loods, na de serie kuipen, begint de eigenlijke papiermachine. Eerst een grote installatie die de papiermassa op het koperdoek brengt (de oploopkast) en daarna de serie kolossale droogpersen.

De kosten van deze installatie zijn schrikbarend. Het geheel vergde een investering van tegen de 40 miljoen gulden! Daarom, om rendabel te zijn, moet de machine dag en nacht doordraaien om een bepaalde produktie te halen. Als u deze machine in ogenschouw neemt is het onvoorstelbaar, dat je in een boekwinkel voor een kwartje een schrift kunt gaan kopen.

Van Gelder Zonen

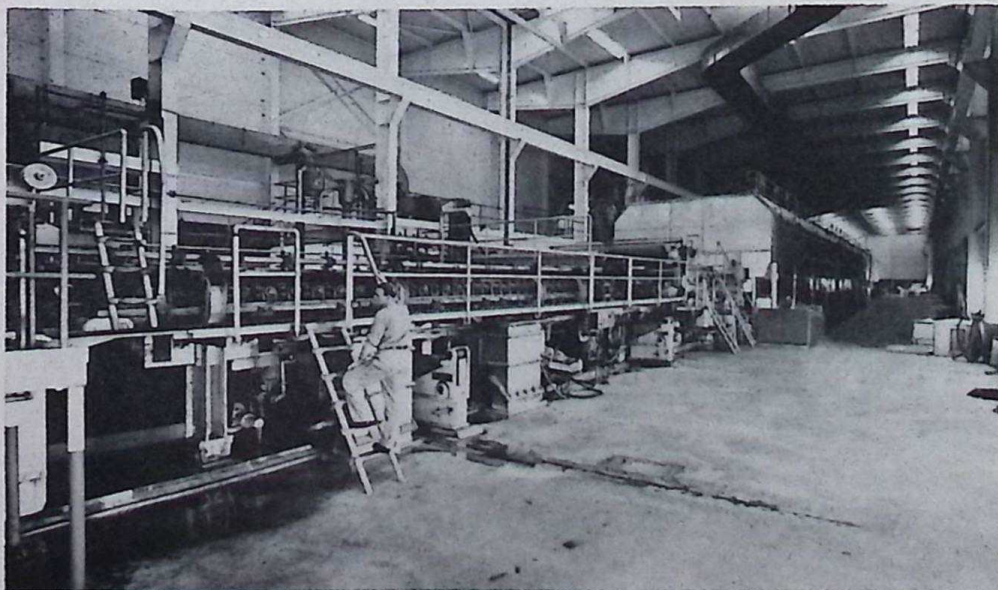
Van Gelder Zonen is een van de oudste papierfabrieken van ons land en tevens één van de drie grootste in de Euromarkt. De onderneming omvat zes papierfabrieken, gevestigd te Apeldoorn, Renkum (2), Velsen, Wapenveld en Wormer. We hebben u verteld over de nieuwe machine te Apeldoorn. Maar daarnaast bezit de onderneming nog 31 papiermachines, die gezamenlijk een produktie halen van 400.000 ton per jaar van de meest uiteenlopende papiersorten; dat is ruim de helft van de gehele Nederlandse papierproduktie. De totale personeelsbezetting van Van Gelder bedraagt ongeveer 7000 man.

Boele Nieuws

De verschillende fabrieken van Van Gelder Zonen produceren veelal hun eigen papiersorten. Zo maken Wormer en Wapenveld verpakkingspapieren, Velsen maakt krantenpapier en Apeldoorn de fijne houtvrije papieren.

Juist u hebt het goed geraden. Het papier voor Boele-nieuws komt uit Apeldoorn. 't Is geen super-de-luxe-papier, dat wij gebruiken, maar wel een soort dat er op berekend is om lang mee te gaan.

Bij de keuze van de papiersort voor ons personeelsblad is men terecht van de gedachte uitgegaan, dat het blad bewaard moet kunnen worden. Hoe langer u in ons bedrijf werkzaam bent, hoe waardevoller de gespaarde exemplaren zullen worden. Het is echt zoals een jubilaris ons eens zei: Ik zou best wel willen, dat er veertig jaar geleden ook al het Boele-nieuws bestaan had, dan kon je alles nog eens „terugbekijken“. We raden u dan ook aan om, zo u dit wel deed, uw personeelsblad niet weg te gooien, want dat is zonde. En trouwens, we hebben er met het papier op gerekend. . . .

HET SPORTVELD WORDT OP 22 APRIL IN GEBRUIK GENOMEN

Het is eindelijk zover, dat het sportveld officieel in gebruik genomen zal kunnen worden. Het is niet bepaald in een vloek en een zucht gegaan, dat weet U. De grasmat werd al in juni vorig jaar gelegd, maar de vergunning voor de bouw van de kleedlokalen met kantine liet lang op zich wachten. Toen die vergunning dan eindelijk kwam had de aannemer inmiddels ander werk aangenomen, want hij kon moeilijk met zijn mensen thuis blijven zitten wachten, tot wij zouden zeggen: nu mag het, ga je gang!

Er werd toen besloten om van een ingebruikname in 1966 af te zien en eigenlijk was dat voor het veld ook wel beter. De grasmat heeft nu voldoende gelegenheid gehad om zich te zetten en zal zich nu beter kunnen verdedigen tegen de vele voetbalschoenen, die in de komende tijd een aanval op hem gaan doen.

22 april wordt dus de datum van de officiële opening. Het officiële bestaat daaruit, dat burgemeester C. J. v. d. Hoeven het lint, dat de toegang tot het terrein nog verspert zal doorknippen. Mocht het regenen, dan zal de officiële opening in de kantine op het sportveld plaatsvinden.

Vooraf maakt onze muziekvereniging

nog een mars door Bolnes met als eindpunt natuurlijk het sportterrein.

Het volledige programma ziet er zo uit:

13.30 Boele's Muziekvereniging Excelsior vertrekt van de kantine voor een muzikale wandeling door Bolnes.

14.00 Officiële opening door burgemeester C. J. v. d. Hoeven.

14.30 Eerste helft van een voetbalwedstrijd tussen het bedrijfsselftal van Boele en een selectie-elftal van bedrijven uit onze gemeente.

15.15 Half uur rust voor de voetballers. Deze pauze wordt gevuld met een judo- en gymnastiekdemonstratie door leerlingen van onze bedrijfs-school.

15.45 Tweede helft voetbalwedstrijd.

BINGO!!!

Bingo-enthousiasten, noteer deze datum:

28 APRIL

Dan zal voor de vijfde maal het bekende

Bingo-team de nummers weer afroepen, die moeten leiden naar de verlossende kreet: Bingo! Dan zullen de Bingo-dames weer bij U komen om hun bonnetjes te slijten en de ploeg van Arie Kooij zal zich weer uitsloven om U op Uw wenken te bedienen.

Deze avond wordt door de personeelsvereniging georganiseerd en kan dus uitsluitend bezocht worden door haar leden. In de loonzakjes zal een formulier gestopt worden, waarop toegangsbewijzen aangevraagd kunnen worden. De formulieren worden in volgorde van binnenkomst behandeld. Niet boos worden dus, als U geen kaartjes krijgt, omdat U te laat aanvroeg.

REISVERENIGING GEBR. POT

Het bestuur van de reisvereniging is, doordat onze W(im) Rijsdijk om gezondheidsredenen moest bedanken, enigszins veranderd.

Met een grote meerderheid werd C. Jongebreur in zijn plaats gekozen.

Het reis-bestuur is nu als volgt samengesteld:

J. M. Plaisier, voorzitter

A. v. d. Staay, secretaris

A. Muller, penningmeester

C. Jongebreur, algemeen lid

W. v. Ossanen, algemeen lid

PERSONALIA

Jubileea:

40 JAAR:

11-4 W. C. v. d. Stel, materiaalsorteerder (Boele)

12-4 A. Meerburg, machinebankwerker (Boele)

29-4 H. v. d. Linden, ijzerwerker (Gebr. Pot)

5-5 A. Versluis, ijzerwerker (Boele)

10-5 H. Kooiman, magazijnbediende (Boele)

25 JAAR:

7-4 A. Vlasblom, elektrisch-lasser (Boele)
J. van Bommel, elektrisch-lasser (Boele)

10-4 Joh. de Hek, scheepsbeschieter (Boele)

15-4 W. den Boef, voorman-draaierij (Boele)

In dienst getreden zijn:

20-2 G. L. Morsink, elektrisch-lasser

P. Kloos, elektrisch-lasser

R. S. Beerens, elektrisch-lasser

27-2 A. Aded Rivera, brander

10-3 M. Koppenaal, assistent-hellingbaas

10-3 J. Garcia Montes, draaier

M. Patiño Parga, ketelmaker

J. A. Lago Lopez, brander

A. Mouzo Mouzo, brander

O. Vidal Fernandez, brander

13-3 H. R. Marcks, elektrisch-lasser

L. v. d. Blom, elektrisch-lasser

Gepensioneerd:

3-3 A. van Gent, lasser

8-3 P. de Knegt, modelmaker

Naar militaire dienst:

8-3 M. de Vroed, houtscheepmaker

9-3 C. J. v. d. Linden, ijzerwerker

13-3 N. v. d. Brugge, ijzerwerker

De dienst verlaten hebben:

13-2 J. v. Giessel, timmerman

J. den Blijker, timmerman

20-2 L. Keller, hulp-ijzerwerker

21-2 R. Diz Oubina, boorder

28-2 Mevr. E. Hof-Klop, kantoorbediende (loonadministratie)

3-3 M. van der Heiden, leerling-bankwerker

P. Dubbeldam, praktikant (machinebouw)

10-3 J. Vera Salvador, transporteur

Geboren:

19-1 Nelia Maria, dochter van de heer en mevrouw Heiden-Van Otterloo

7-2 Klaas, zoon van de heer en mevrouw Zwaving-Tielman

11-2 Angel Manuel, zoon van de heer en mevrouw Rivas-Gonzalez

13-2 Jan Johan, zoon van de heer en mevrouw Bakker-Den Dunnen

15-2 Juan Enriquez, zoon van de heer en mevrouw Sanchez-Saly

16-2 Jannigje, dochter van de heer en mevrouw Prins-Noordzij

19-2 Hendrika Maria, dochter van de heer en mevrouw v. d. Meide-Joustra

25-2 Arie, zoon van de heer en mevrouw Weeda-Quist

6-3 Lena, dochter van de heer en mevrouw Hofland-de Ruiters

6-3 Jannigje, dochter van de heer en mevrouw Euwijk-Lodder

7-3 Martina J. E., dochter van de heer en mevrouw De Jonge-Van Valderen

Gehuwd:

16-2 De Heer J. Paz Carregal met mej. J. M. Perez Millares

3-3 Mej. J. A. Huizenga met de Heer J. Waijer

10-3 De Heer M. de Ruiters met mevrouw M. van Dalen.